

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 6 lutego 2020 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł., na podstawie art. 4 ustawy z dnia 27 czerwca 2003 roku o rencie socjalnej (Dz. U. z 2018 r., poz. 1340) odmówił D. D. prawa do renty socjalnej. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że orzeczeniem Komisji Lekarskiej ZUS z dnia 31 stycznia 2020 roku, wnioskodawca został uznany za całkowicie niezdolnego do pracy, ale niezdolność nie pozostaje w związku z naruszeniem sprawności organizmu, które powstało przed 18 rokiem życia lub w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej przed ukończeniem 25 roku życia lub w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej (decyzja k. 19 akta ZUS).

Od decyzji ZUS odwołanie złożył wnioskodawca. Wskazał, że Komisji Lekarskiej przedłożył wszelką dokumentację medyczną. Komisja uznała, że niepełnosprawność powstała od 2016 roku. Najpierw stwierdzono u niego zaburzenia osobowości mieszane, a później ostre wielopostaciowe zaburzenia psychotyczne z objawami schizofrenii. Ostatecznie rozpoznano u niego schizofrenię paranoidalną szkołę podstawowa ukończył z opóźnieniem, a gimnazjum z wielkim trudem. Stan zdrowia nie pozwolił mu na kontynuację nauki. Jest bezrobotny bez prawa do zasiłku (odwołanie k. 3).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, wywodząc jak w uzasadnieniu decyzji (odpowiedź na odwołanie k. 44).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

D. D. urodził się (...). Ma wykształcenie podstawowe. Pracował przez 3 lata jako magazynier (okoliczność bezsporna, opinia lekarska k. 71 akt ZUS dokumentacji medycznej).

Uczył się w (...) Szkole Zawodowej nr (...) im. Dr. A. T. w K. w zawodzie kucharza malej gastronomii, ale został skreślony z listy uczniów (zaświadczenie k.3 akt ZUS).

W dniu 15 listopada 2019 roku ubezpieczony złożył wniosek o ustalenie prawa do renty socjalnej (wniosek k.1-2 akt ZUS).

W opinii Lekarza Orzecznika ZUS z dnia 19 grudnia 2019 roku wnioskodawca jest całkowicie niezdolny do pracy do 31 grudnia 2020 roku, ale niezdolność powstała 8 lutego 2016 roku i nie pozostaje w związku z naruszeniem sprawności organizmu powstałym przed ukończeniem 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej przed ukończeniem 25 roku życia lub w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej. U wnioskodawcy rozpoznano schizofrenię paranoidalną (orzeczenie Lekarza Orzecznika k. 4 akta ZUS, opinia lekarska k. 63 dokumentacji medycznej).

W wyniku złożonego przez wnioskodawcę sprzeciwu, sprawę rozpoznała Komisja Lekarska ZUS, która w opinii z dnia 31 stycznia 2020 roku potwierdziła ustalenia i ocenę lekarza orzecznika. Wskazano także na otyłość wnioskodawcy (sprzeciw od orzeczenia lekarza orzecznika ZUS k. 65 dokumentacji medycznej, orzeczenie Komisji Lekarskiej k. 18 akta ZUS, opinia lekarska k. 71-72 dokumentacji medycznej).

Wnioskodawcę cechuje sprawność intelektualna w granicach normy. Jego sprawność procesów poznawczych jest adekwatna do wieku i poziomu wykształcenia. Przejawia cechy osobowości schizoidalnej z objawami wzmożonego lęku, bez objawów wytwórczych w chwili badania. Już w okresie szkolnym u wnioskodawcy występowały objawy lękowe i tendencje do unikania kontaktów z rówieśnikami. Może to świadczyć o początkowych objawach procesu chorobowego (pisemna opinia biegłego sądowego neuropsychologa dr. L. S. k. 12 – 13).

Wnioskodawca cierpi na przebyte zaburzenia psychotyczne bez objawów schizofrenii na podłożu osobowości nieprawidłowej schizoidalnej (będące wynikiem dekompensacji tejże osobowości) i używania szkodliwego alkoholu (na granicy uzależnienia). Odwołujący nie jest i nie był całkowicie niezdolny do pracy z powodu naruszenia

sprawności. Od lipca 2019 roku jest częściowo niezdolny do pracy. Niezdolność ta będzie trwała co najmniej rok pod warunkiem systematycznego leczenia psychiatrycznego połączonego z psychoterapią (pisemna opinia biegłego sądowego psychiatry R. Ż. k. 20-27).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie nie jest zasadne i podlega oddaleniu.

Zgodnie z art. 4 ustawy o rencie socjalnej z dnia 27 czerwca 2003 r. (Dz. U. z 2018 r., poz. 1340) renta socjalna przysługuje osobie pełnoletniej całkowicie niezdolnej do pracy z powodu naruszenia sprawności organizmu, które powstało:

- 1) przed ukończeniem 18 roku życia;
- 2) w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej - przed ukończeniem 25 roku życia;
- 3) w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

W myśl ust. 2 art. 4 osobie, która spełnia warunki określone w ust. 1, przysługuje:

- 1) renta socjalna stała - jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest trwała;
- 2) renta socjalna okresowa - jeżeli całkowita niezdolność do pracy jest okresowa.

Stosownie natomiast do art. 5 ustawy o rencie socjalnej ustalenia całkowitej niezdolności do pracy dokonuje lekarz orzecznik Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2017 r., poz. 1383).

Zgodnie z art. 12 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Przepisy ust. 2 i 3 art. 12 wskazują, że całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy, natomiast częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Natomiast zgodnie z art. 13 ust. 1 przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy uwzględnia się stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne.

Dokonując analizy pojęcia „całkowita niezdolność do pracy” należy brać pod uwagę zarówno kryterium biologiczne (stan organizmu dotkniętego schorzeniami naruszającymi jego sprawność w stopniu powodującym całkowitą niezdolność do jakiejkolwiek pracy),

jak i ekonomiczne (całkowita utrata zdolności do zarabkowania wykonywaniem jakiejkolwiek pracy). Osobą całkowicie niezdolną do pracy w rozumieniu art. 12 ust. 2 ustawy o emeryturach i rentach z FUS jest, więc osoba, która spełniła obydwa te kryteria, a więc jest dotknięta upośledzeniem zarówno biologicznym, jak i ekonomicznym. W orzecznictwie przyjmuje się również, że decydującą dla stwierdzenia niezdolności do pracy jest utrata możliwości wykonywania pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu przy braku rokowania odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu. Gdy więc biologiczny stan kalectwa lub choroba, nie powodują naruszenia sprawności organizmu w stopniu mającym wpływ na zdolność do pracy dotychczas wykonywanej lub innej mieszczącej się w ramach posiadanych lub możliwych do uzyskania kwalifikacji, to brak prawa do tego świadczenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 grudnia 2004 r., I UK 28/04; LEX nr 979161, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20

sierpnia 2003 r., II UK 11/03, LEX nr 585793; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 lipca 2005 r., I UK 222/04, LEX nr 989232). Nie ma wobec tego podstaw do przyznania renty socjalnej osobie, która z medycznego punktu widzenia nie jest całkowicie niezdolna do pracy, choćby nie miała możliwości jej podjęcia z innych przyczyn /por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 marca 2006 r. II UK 98/05, opubl. OSNP 2007/5-6/77/.

W rozpoznawanej sprawie zaskarżoną decyzją organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do renty socjalnej na tej podstawie, że badająca go komisja lekarska uznając całkowitą niezdolność do pracy odwołującego orzekła jednocześnie, iż nie pozostaje ona w związku z naruszeniem sprawności organizmu powstałym przed ukończeniem 18 roku życia lub w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej przed ukończeniem 25 roku życia lub w trakcie studiów doktoranckich lub aspirantury naukowej.

Przeprowadzone postępowanie dowodowe nie dało podstaw do uwzględnienia odwołania albowiem w opinii biegłego sądowego psychiatry wydanej po zapoznaniu się z opinią neuropsychologiczną, wnioskodawca nie jest osobą całkowicie niezdolną do pracy. Biegły psychiatra w swojej złożonej i bardzo szczegółowej opinii nie potwierdził także wcześniejszego rozpoznania. Uznając, iż odwołujący cierpi na przebyte zaburzenia psychiatryczne bez objawów schizofrenii na podłożu osobowości nieprawidłowej schizoidalnej i używania szkodliwego alkoholu. Biegły ocenił, iż wnioskodawca jest jedynie częściowo niezdolny do pracy. Opinia ta nie budzi, z uwagi na swój szczegółowy charakter, logiczne i przekonujące wnioski, wątpliwości sądu. Nie została także zakwestionowana przez którąkolwiek ze stron, w szczególności przez wnioskodawcę. Z tego względu stanowiła podstawę orzekania przez Sąd

O stanie zdrowia ubezpieczonego wypowiedzieli się biegli lekarze posiadający fachową wiedzę medyczną, stąd omawiane opinie posiadają walor dowodowy. Wskazać w tym miejscu wypada, że opinia biegłych podlega, jak inne dowody ocenie według art. 233 § 1 k. p. c.,

lecz odróżniają ją szczególne kryteria oceny. Stanowią je zgodność z zasadami logiki i wiedzy powszechnej, poziom wiedzy biegłych, podstawy teoretyczne opinii, sposób motywowania oraz stopień stanowczości wyrażonych w niej wniosków. Przedmiotem opinii biegłego nie jest przedstawienie faktów, lecz ich ocena na podstawie wiedzy fachowej (wiadomości specjalnych). Nie podlega ona zatem weryfikacji, jak dowód na stwierdzenie faktów, na podstawie kryterium prawdy i fałszu.

Opinie biegłych sądowych są miarodajne w niniejszej sprawie, albowiem zostały sporządzone przez biegłych o specjalności właściwej z punktu widzenia schorzeń, na jakie cierpi wnioskodawczyni, a także w oparciu o analizę dokumentacji lekarskiej organu rentowego i dokumentacji medycznej skarżącego oraz w oparciu o bezpośrednie badanie odwołującego wykonane w toku postępowania sądowego. Biegli ci w sposób wyczerpujący określili schorzenia, jakie występują u wnioskodawcy i ocenili ich znaczenie dla zdolności do pracy, odnosząc swoją ocenę do kwalifikacji zawodowych. W ocenie Sądu opinie te są wystarczająco szczegółowe i dają pełny obraz zmian zdrowotnych. Sąd ocenia zaś wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału. Taka ocena, dokonana została na podstawie przekonania sądu, jego wiedzy i posiadanego doświadczenia życiowego, w jego ocenie uwzględniała wymagania prawa procesowego oraz reguły logicznego myślenia, według których Sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważył materiał dowodowy jako całość, dokonał wyboru określonych środków dowodowych i - wając ich moc oraz wiarygodność - odniósł je do pozostałego materiału dowodowego (por. wyrok SN z 10.06.1999 r. II UKN 685/98, OSNAPiUS 2000 nr 17, poz. 655).

W związku z tym, iż materiał dowodowy nie potwierdził całkowitej niezdolności do pracy wnioskodawcy a jest to przesłanka konieczna do przyznania prawa do renty socjalnej odwołanie należało oddalić.

W tym stanie rzeczy Sąd Okręgowy, na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k. p. c., orzekł jak w punkcie pierwszym wyroku.

ZARZĄDZENIE

odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręczyć wnioskodawcy –pocztą- pouczając o prawie złożenia apelacji w terminie 3 tygodni,

15 VII 2021 roku.